

Dostrzegacz Biblioteczny

Pismo informacyjne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

nr 1
(121)
2026

Redakcja

Paweł Kordybacha (red.)

Lidia Głębińska (sekr. red.)

Kamila Rudnicka

Paweł D. Znamierowski

Redakcja zastrzega sobie prawo do wyboru materiału, opracowania redakcyjnego i adiustacji tekstu.

email: dzim@wbp.lublin.pl

telefon: 81 528 74 21

ISSN 1732-4823

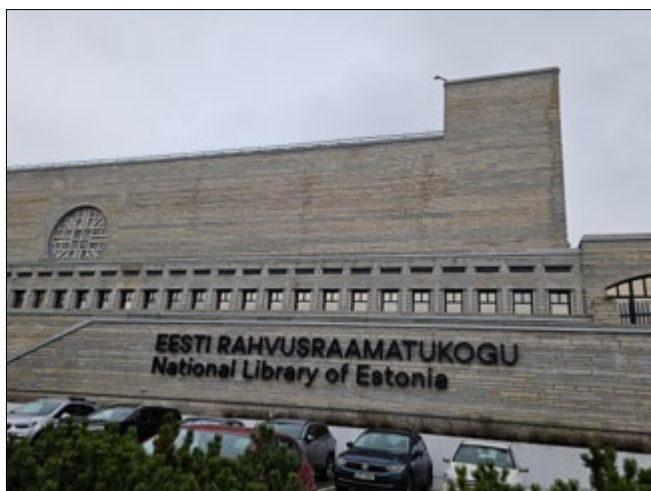
Spis treści

Wizyta studyjna w Estonii – doświadczenia i dobre praktyki	3
Bibliotekarze Regionaliści na Ziemi Lubartowskiej	6
Z cyklu czasopisma lokalne i regionalne	
„Lubartów i Ziemia Lubartowska”	9
Biblioteka cyfrowa w służbie lokalnej pamięci – perspektywa historyka regionalisty	11
Biblioteka w Dąbrowicy : historia	14
Gry terenowe jako promocja księgozbioru	16
II edycja Festiwalu „Chełmskie spotkania z literaturą”	
Na papierze i na ekranie – znani pisarze i aktorzy	17
Tik Tok w przestrzeni bibliotecznej	19
„Książka, o której chcę opowiedzieć...” : scenariusz spotkania z seniorami	20
Wierny Prałat	22

Okładka fot. Paweł D. Znamierowski

Wizyta studyjna w Estonii – doświadczenia i dobre praktyki

W dniach 24–28 listopada 2025 r. przedstawicielka Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie uczestniczyła w wizycie studyjnej w Estonii, zorganizowanej przez Ministerstwo Kultury Republiki Estońskiej (Kultuuriministeerium), Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ambasadę Rzeczypospolitej Polskiej w Tallinnie. W spotkaniach wzięli udział przedstawiciele kilkunastu bibliotek z całej Polski. Tematem przewodnim wizyty była ochrona dziedzictwa literackiego oraz systemowe podejście do digitalizacji zbiorów w kontekście długofalowej polityki kulturalnej państwa. Nad organizacją oraz przebiegiem wizyty czuwały Ulla Kihva z Ministerstwa Kultury Estonii oraz Sławomira Borowska-Peterson z Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Tallinnie. Obie Panie sprawowały opiekę nad grupą uczestników i koordynowały realizację programu wizyty.

Estońska Biblioteka Narodowa

Wizyta rozpoczęła się od powitania uczestników i uczestniczek przez Annę Pełkę, chargé d'affaires Rzeczypospolitej Polskiej w Tallinnie. Kolejnym punktem programu było spotkanie w Ministerstwie Kultury Republiki Estońskiej (Kultuuriministeerium), gdzie zaprezentowano aktualne kierunki rozwoju sektora bibliotecznego. Digitalizacja została przedstawiona jako element strategiczny, realizowany równolegle z reformą bibliotek publicznych, integracją systemów

informacyjnych i budową wspólnej infrastruktury danych. Szczególną uwagę zwróciło konsekwentne powiązanie działań digitalizacyjnych z ogólną strategią rozwoju sektora kultury – nie jako odrębny projekt, lecz jako część przemyślanego systemu. Zwrócono uwagę na znaczenie centralnej koordynacji, przy jednoczesnym zachowaniu odpowiedzialności instytucji lokalnych za realizację konkretnych działań. Podkreślano również rolę danych i badań statystycznych, wykorzystywanych zarówno przy planowaniu polityk publicznych, jak i przy ocenie skuteczności działań instytucji kultury.

W Estońskiej Bibliotece Narodowej (Eesti Rahvusraamatukogu) zaprezentowano funkcjonowanie archiwum cyfrowego DIGAR jako centralnej platformy dostępu do zdigitalizowanych zbiorów bibliotecznych. Omówiono standardy opisu dokumentów, kwestie interoperacyjności systemów oraz długoterminowego przechowywania zasobów cyfrowych. Biblioteka pełni także rolę centrum kompetencyjnego – prowadzi działania szkoleniowe i doradcze, wspierając inne instytucje w procesach digitalizacji oraz wdrażaniu nowych technologii.

Istotnym elementem programu było spotkanie w Narodowym Archiwum Estonii (Rahvusarhiiv), w tym w Archiwum Filmowym (Rahvusarhiiv Filmiarhiiv). Zaprezentowano tam kompleksowy model digitalizacji materiałów archiwalnych i audiowizualnych – od opracowania i konserwacji po udostępnianie w środowisku cyfrowym. Zwrócono również uwagę na projekty angażujące użytkowników w opracowywanie i identyfikację materiałów, co sprzyja budowaniu relacji instytucji ze społecznością oraz zwiększa dostępność dziedzictwa.

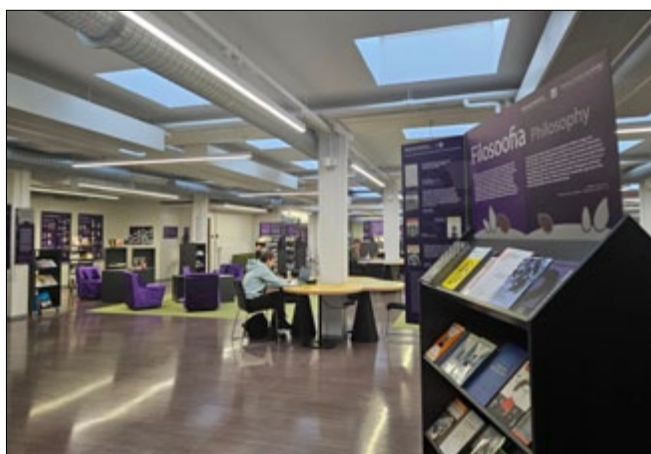
Wizyta w Estońskim Centrum Literatury Dziecięcej (Eesti Lastekirjanduse Keskus) ukazała spójny model promocji czytelnictwa najmłodszych. Instytucja łączy działalność edukacyjną, wystawienniczą i popularyzatorską, współpracując z wydawcami, szkołami i bibliotekami publicznymi. W przestrzeni

Centrum widoczna była dbałość o estetykę oraz funkcjonalność wnętrz, sprzyjających pracy warsztatowej i spotkaniom autorskim.

Biblioteka Uniwersytecka w Tartu

W drugim dniu pobytu zaplanowana została wizyta w Tartu – mieście określanym jako intelektualna stolica Estonii. W Bibliotece Uniwersyteckiej w Tartu (Tartu Ülikooli Raamatukogu) przedstawiono rozwiązania dotyczące zarządzania zasobami naukowymi oraz repozytoriami cyfrowymi. Zaprezentowana koncepcja nowego centrum kultury Siuru wskazuje na kierunek integracji funkcji bibliotecznych, edukacyjnych i społecznych w jednej przestrzeni. To rozwiązanie pokazuje, jak wyraźnie zmienia się sposób myślenia o roli biblioteki we współczesnym mieście. Model ten odpowiada na współczesne potrzeby użytkowników, dla których biblioteka jest nie tylko miejscem dostępu do zbiorów, lecz także przestrzenią pracy, spotkań i aktywności twórczej.

Biblioteka Uniwersytecka w Tartu

W Estońskim Muzeum Literatury (Eesti Kirjandusmuuseum) omówiono projekty badawcze i digitalizacyjne, w tym współpracę międzynarodową z udziałem polskich badaczy. Z kolei w Estońskim Muzeum Narodowym (Eesti Rahva Muuseum), przedstawiono funkcjonowanie Systemu Informacji Muzealnej (MuIS), umożliwiającego publiczny dostęp do zasobów muzealnych w skali całego kraju. Rozwiązania te pokazują, jak istotne jest tworzenie wspólnych platform udostępniania zbiorów różnych instytucji.

Biblioteka TalTech

Ostatni dzień wizyty poświęcony był bibliotekom sieci miejskiej Tallinna. W Bibliotece TalTech (TalTech Raamatukogu) zaprezentowano rozwiązania technologiczne wspierające użytkowników, m.in. systemy lokalizacji zbiorów i rozwinięte formy samoobsługi. Biblioteka Kännukuke (Kännukuke Raamatukogu) funkcjonuje jako lokalne centrum kompetencji cyfrowych i kreatywnych, oferując m.in. dostęp do sprzętu multimedialnego oraz przestrzeni do pracy projektowej. W Bibliotece Südalinna (Südalinna Raamatukogu) zwrócono uwagę na organizację sieci bibliotek miejskich oraz działania animujące społeczność lokalną, w tym usługi mobilne oraz rozbudowane programy wydarzeń kulturalnych.

Wizyta odbyła się w kontekście obchodów Estońskiego Roku Książki 2025, w ramach którego zaplanowany był szeroko zakrojony program działań promujących literaturę i czytelnictwo. Inicjatywa ta pokazuje, jak istotne miejsce zajmuje książka

w estońskiej polityce kulturalnej oraz w budowaniu tożsamości narodowej.

Zaprezentowane rozwiązania ukazują spójny model funkcjonowania instytucji kultury, oparty na konsekwentnie realizowanej strategii, współpracy międzyinstytucjonalnej i inwestowaniu w kompetencje kadry. Estońskie doświadczenia stanowią interesujący punkt odniesienia w kontekście dalszego rozwoju usług cyfrowych, modernizacji przestrzeni bibliotecznych oraz wzmacniania roli bibliotek jako nowoczesnych i wielofunkcyjnych instytucji kultury.

Poza wymiarem merytorycznym wizyta pozwoliła również doświadczyć estońskich bibliotek jako przestrzeni wyjątkowo przemyślanych pod względem estetyki i funkcjonalności. Nowoczesna architektura, otwarte strefy pracy, miejsca do indywidualnej nauki, a także przestrzenie relaksu i integracji tworzą spójne środowisko sprzyjające zarówno skupieniu, jak i aktywności społecznej. Widoczna była dbałość o detal – ergonomię mebli, czytelność oznaczeń oraz intuicyjność rozwiązań technologicznych.

Biblioteka Kännukuke

Ważnym elementem spotkań była także wymiana doświadczeń między uczestnikami z Polski. Rozmowy dotyczące organizacji pracy, finansowania zadań, roli bibliotek publicznych czy wyzwania kadrowych pokazały, że mimo różnic systemowych wiele problemów i dylematów ma charakter uniwersalny. Bezpośredni kontakt z zagranicznymi partnerami umożliwił spojrzenie na własną praktykę zawodową z szerszej perspektywy.

Tallinn i Tartu ukazały się jako miasta, w których tradycja i nowoczesność funkcjonują równolegle. Obok nowoczesnych centrów kultury znajdują się zabytkowe budynki bibliotek i muzeów, a wysoki poziom cyfryzacji współlistnieje z wyraźnym przywiązaniem do książki jako materialnego nośnika kultury. To połączenie nowoczesnych technologii z szacunkiem dla dziedzictwa, stanowi istotny element estońskiego modelu rozwoju.

Wizyta studyjna była okazją do poszerzenia wiedzy oraz refleksji nad rolą bibliotek w zmieniającej się rzeczywistości społecznej i technologicznej. Spotkania i rozmowy skłaniały do refleksji, jak wiele zależy od konsekwencji w realizowaniu przyjętej strategii oraz od współpracy między instytucjami. To właśnie te elementy wydają się stanowić fundament stabilnego i nowoczesnego systemu bibliotecznego.

Agata Koziół
Dział Informacji i Promocji
WBP w Lublinie

Bibliotekarze Regionaliści na Ziemi Lubartowskiej

Od dawien dawna bibliotekarze zajmowali się m.in. promocją i ochroną dziedzictwa swojego regionu. Z czasem zaczęły powstawać stowarzyszenia i towarzystwa regionalne, które tworzone były np. z inicjatywy bibliotekarzy. Działały one przy bibliotekach i skupiały instytucje oraz osoby związane z regionem. Ich głównym zadaniem było i jest badanie, dokumentowanie i promocja kultury, historii i przyrody danego regionu oraz tworzenie sieci współpracy, która wspiera rozwój regionu i integruje lokalne społeczności.

Dla mieszkańców Powiatu Lubartowskiego dbałość o historię „małych ojczyzn” jest bardzo ważna, stąd duża ilość organizacji i szeroki zakres ich aktywności.

• **Stowarzyszenie „ToMyRazem” – gmina Firlej**

Utworzyła je grupa animatorów i bibliotekarzy w 2011 roku, prezesem został śp. Dawid Tarnowski. Należały do niego m.in. bibliotekarki: Małgorzata Gołębiowska, Ewa Rogala i Renata Rola. Stowarzyszenie działało przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Firleju realizując projekty edukacyjne, kulturalne, animacyjne zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dorosłych. W ramach tych działań powstała multimedialna pracownia Orange, w której w ramach projektów „Świetlicowa Przystań” 2012-2014 oraz „Świetlicowo” 2015-2016, funkcjonowała Świetlica Środowiskowa. Stowarzyszenie brało udział w ogólnopolskiej akcji Podwórko NIVEA, dzięki której mieszkańcy zyskali dwa rodzinne miejsca zabaw. Było również inicjatorem budowy siłowni zewnętrznej nad Jeziołem Firlej, współfinansowanej ze środków Unii Europejskiej w ramach działania *Wsparcie dla rozwoju lokalnego* w ramach inicjatywy LEADER i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Od 2015 r. współorganizowało Rajdy Rowerowe dla uczczenia wyzwolenia Gminy Firlej przez 27. Wołyńską Dywizję Piechoty Armii Krajowej.

Stowarzyszenie, dla osób w wieku 60+, realizowało projekt „Seniorzy-Animatorzy” z Rządowego

Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020, prowadzonego przez Ministerstwo Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej. W ramach tego projektu w GBP w Firleju powstała Gminna Izba Pamięci.

• **Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Gminy Firlej**

Powstało na początku 2008 r. z inicjatywy m.in. pracownic Gminnej Biblioteki Publicznej w Firleju – Beaty Moczarskiej, Małgorzaty Gołębiowskiej i Adeli Dziedzic. Stowarzyszenie zdobyło ogromne doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych i realizacji projektów na rzecz mieszkańców gminy. Jego głównym celem było inicjowanie, wspieranie i realizacja działań na rzecz promocji i rozwoju Gminy Firlej. Zorganizowano m.in. wypoczynek letni dzieci i młodzieży w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich (półkolonie dla dzieci i młodzieży, wyjazdy do teatru, nad morze), wizyty studyjne dla młodzieży do Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Uzależnionym „AGAPE”, Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów KLANZA w Lublinie, wyjazd do Stowarzyszenia „Na Bursztynowym Szlaku” w Lanckoronie (woj. małopolskie), czy do „Fundacji Bieszczadzkiej” w Lesku.

Wspólnie z Komendą Powiatową Policji w Lubartowie oraz Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Lubartowie, Stowarzyszenie realizowało również projekt „Bezpieczeństwo na terenie gminy Firlej” (konkursy, pokazy, szkolenia, pogadanki, spotkania, pikniki).

W partnerstwie z firmą VIAMED s.c. Pracownia Rozwoju Osobistego SELF z Lublina, zrealizowano projekt skierowany do 15 kobiet nieaktywnych zawodowo z terenu gminy.

• **Koło Historyczne Armii Krajowej Firlej**

Jako datę powstania Koła uznano dzień 01.03.2017 r. – Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Do

Koła należą m.in. Małgorzata Gołębiowska (prezes) i Ewa Rogala (członek). Koło Historyczne zajmuje się pielęgnowaniem pamięci historycznej i tożsamości narodowej, rozbudzaniem i rozwijaniem zainteresowań historycznych mieszkańców Gminy Firlej, ze szczególnym uwzględnieniem historii najbliższego otoczenia. Świadectwem tych działań jest mural na elewacji hali Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka jako część projektu pn. „Ślady Niepodległości Firlej 2022”, w ramach którego zorganizowano też wystawę mundurów, broni palnej i białej oraz wystawę poświęconą miejscom pamięci na terenie Gminy Firlej.

Koło współorganizuje Rajd Rowerowy poświęcony pamięci żołnierzy 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej, przygotowuje wystawy czy gazetki z okazji różnych rocznic. Utworzyło też i opiekuje się Izbą Pamięci.

- **„Innym i sobie” Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Gminy Kamionka**

Założone zostało pod koniec 2009 roku. Głównym celem Stowarzyszenia jest propagowanie idei społeczeństwa obywatelskiego, integracja i aktywizacja lokalnej społeczności, inspirowanie do różnych form działalności mieszkańców w zakresie kultury fizycznej, sportu, pomocy społecznej, oświaty i wychowania. Do Stowarzyszenia należy Anna Mitura z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kamionce.

Przy współpracy z Urzędem Marszałkowskim w Lublinie pozyskano środki unijne na budowę dwóch placów zabaw – w Kamionce oraz w Starościźnie.

W wyniku działalności Stowarzyszenia powstały dwa murale: dzięki grantowi przyznanemu przez Fundację BOŚ w ramach programu „Świat oczami młodych” – mural „Pocztówka z Kamionki” i mural sfinansowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w ramach Programu Wsparcia Edukacji – Moduł Patriotyczny.

- **Kockie Stowarzyszenie Oświatowo-Regionalne**

Istnieje od 2007 r., a swoje działania realizuje w dwóch kierunkach. Pierwszy to działalność oświatowa, mająca na celu m.in. wyrównanie szans edukacyjnych

dzieci i młodzieży. Drugi kierunek to szeroko pojęty regionalizm, kultywowanie historii regionu wśród mieszkańców Kocka i okolic oraz opieka nad miejscami pamięci. Należą do niego bibliotekarki – Małgorzata Gruchoła oraz Maria Kowalewska.

Stowarzyszenie wydało m.in. *Studia z dziejów Kocka* (tom II, 2009 r. tom III 2010 r.), *Historyczne związki pułkownika Berka Joselewicza z Kockiem* (2009 r.). Ma też na swoim koncie artykuły regionalistyczne zamieszczone np. w *“Mayn Shtetl Kotsk” – Moje Miasto Kock. Polsko-żydowski fenomen Kocka*, wydanej przez parafię w Kocku w 2022 r. Publikacja ta w Konkursie „Książka Roku” organizowanym przez WBP w Lublinie, otrzymała wyróżnienie za szczególne walory edytorskie.

Co roku, od 2009 r., w Dniu Święta Zmarłych 1 listopada, Stowarzyszenie organizuje kwesty cmentarne, dzięki którym udało się uratować niektóre zażytkowe nagrobki. Na realizację projektu „Przywracamy pamięć. Konserwacja i renowacja nagrobków rodzin Kierglewiczów i Domańskich na cmentarzu parafialnym w Kocku”, ze środków UE pozyskano 57 146 zł.

- **Stowarzyszenie Sympatyków Ziemi Michowskiej**

Stowarzyszenie Sympatyków Ziemi Michowskiej działa od 2008 roku. Należy do niego Jadwiga Kruceczek z Gminnej Biblioteki Publicznej w Michowie. Głównym celem Stowarzyszenia jest pobudzenie inicjatyw społecznych w zakresie rozwoju osobowości indywidualnych i dobra wspólnego mieszkańców Michowa i okolic – poprzez popularyzację walorów historycznych, kulturowych, przyrodniczych i turystycznych, a także prowadzenie działalności wspomagającej edukację.

Od 2008 r. Stowarzyszenie wydało ponad 20 opracowań w formie broszur dotyczących historii Michowa. W 2024 r. na domu rodzinnym Dominika Opolskiego w Michowie, odsłonięto tablicę upamiętniającą tego wybitnego poetę, aforystę, rysownika, krytyka sztuki i literatury. Następnie w Bibliotece miała miejsce sesja prezentująca refleksje i wspomnienia poświęcone poecie.

Od 2023 r. Stowarzyszenie organizuje rajdy rowerowe „Szlakiem historii”, przypominając historię miejscowości z terenu gminy, etymologię ich nazw oraz inne ciekawostki z nimi związane.

- **Towarzystwo Przyjaciół Michowa**

Powstało w 1995 r. Należy do niego Agata Jankowska z Gminnej Biblioteki Publicznej w Michowie. Towarzystwo prowadzi m.in. działalność publicystyczno-wydawniczą, systematycznie wydając „Głos Michowa” i „Wiadomości znad Rudy” oraz broszury.

Upamiętniając wydarzenia historyczne, Towarzystwo było fundatorem wielu tablic pamiątkowych. Współpracuje również z różnymi podmiotami nie tylko z terenu gminy.

- **Towarzystwo Ziemi Ostrowa Lubelskiego**

Powstało w 1989 r. Należy do niego Katarzyna Zalewska z Samorządowej Biblioteki Publicznej w Ostrowie Lubelskim. Główne cele Towarzystwa to: działanie na rzecz rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego terenu Ostrowa Lubelskiego, gromadzenie dokumentów historycznych, upamiętnianie ważnych dat i postaci, pielęgnowanie zdobyczy kulturalnych terenu, upowszechnianie wartości kulturowych środowiska oraz ochrona wolności praw człowieka i swobód obywatelskich.

17 września 2025 r. w Centrum Kultury odbyła się konferencja z okazji Roku Polskich Bohaterów, którą zorganizowało Towarzystwo Ziemi Ostrowa Lubelskiego we współpracy z innymi podmiotami m.in. z Biblioteką. Towarzystwo prowadzi m.in. działalność publicystyczno-wydawniczą, współorganizuje różne uroczystości i obchody.

- **Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Uścimowskiej**

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Uścimowskiej powstało z inicjatywy emerytowanej bibliotekarki Józefy Werduch. Od 2022 r. jego prezesem jest Magdalena Haraszczuk z Gminnej Biblioteki Publicznej w Starym Uścimowie i tamże odbywają się spotkania członków. Główne cele Stowarzyszenia to: wyzwalanie aktywności mieszkańców gminy Uścimów, kształtowanie postaw patriotycznych społeczności gminy, popularyzowanie idei małych ojczyzn, pielęgnowanie tradycji regionu i szerzenie idei służby społecznej na rzecz

ochrony dziedzictwa regionalnego i środowiska naturalnego.

Z inicjatywy Towarzystwa przygotowano i odsłonięto Pomnik Sybiraków Żołnierzy Armii Krajowej w Starym Uścimowie. Organizowało ono również kilkudniowe plenery rzeźbiarskie – rzeźby, które do dnia dzisiejszego są elementem środowiska gminnego.

Ariadna Ewa Zalewska
Powiatowa Biblioteka Publiczna
w Lubartowie

Z cyklu czasopisma lokalne i regionalne „Lubartów i Ziemia Lubartowska”

Lubartów to malownicze miasto położone w centralnej części województwa lubelskiego, na skraju Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego. Położony jest około 25 km na północ od Lublina. Jego początki sięgają XVI wieku i związane są z osobą Piotra Firleja, polskiego magnata, dworzanina króla Zygmunta Starego, starosty lubelskiego. To właśnie On lokował w 1543 roku miasto na prawie magdeburskim oraz nadał mu nazwę Lewartów, pochodzącą od rodowego herbu Firlejów - Lewart. Z czasem zaczęto używać nazwy Lubartów.

Po III rozbiórce Polski w 1795 roku, Lubartów znalazł się pod zaborem austriackim, a następnie, po zmianach granic - w Królestwie Polskim zależnym od Rosji. XIX wiek przyniósł rozwój lokalnego przemysłu i rzemiosła, ale również liczne ograniczenia wynikające z polityki zaborczej. Mieszkańcy brali udział w powstaniu listopadowym i styczniowym, a miasto odczuwało represje popowstaniowe. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku, Lubartów znalazł się w granicach II Rzeczypospolitej i zaczął pełnić rolę lokalnego ośrodka administracyjnego, jako siedziba powiatu lubartowskiego.

Wydawnictwo regionalne „Lubartów i Ziemia Lubartowska” wydawane przez Lubartowskie Towarzystwo Regionalne, od lat dokumentuje dzieje Lubartowa. Pierwszy tom czasopisma ukazał się w 1956 roku, ostatni w 2025 roku. Łącznie ukazało się dwadzieścia jeden tomów periodyku. Czasopismo od wielu lat służy zarówno badaczom, jak i szerszej publiczności zainteresowanej życiem miasta i powiatu.

W najnowszym tomie rocznika czytelnicy znajdą zróżnicowane artykuły przybliżające zarówno historię, jak i życie codzienne regionu. Michał Filipowicz opisuje dzieje Parafii pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w latach 1921–2021 w Ostrówku, natomiast Ewa Sędzimirz opowiada o losach związanego z Lubartowem powstańca styczniowego Władysława

Żelkowskiego. Nie zabrakło także wątków kulinarnych. Krótki życiorys Jana Prażmo, kucharza hrabiego Konstantego Zamoyskiego w Kozłówce przybliży Wojciech Charliński. Ten sam autor, w artykule „Piłkarz i bankowiec. Wspomnienie o Janie Tomali”, ukazuje bohatera zarówno jako wybitnego sportowca, jak i cenionego finansistę.

Następny rozdział zatytułowany „Wspomnienia”, poświęcony jest II wojnie światowej. Marian Pawiński opisuje historię swojej rodziny oraz wygląd Lubartowa w czasach swojej młodości. W podobnym tonie Elżbieta Chałat przedstawia swoje dzieciństwo w trudnych latach okupacji. Opowiada o losach swojego ojca Jana Dereckiego, aresztowanego przez Niemców w 1940 roku oraz następstwa tego wydarzenia dla Jej rodziny. Pochodzący z Nowodworu-Piaski Władysław Lipski opisuje swój pobyt w obozie koncentracyjnym KL Majdanek w Lublin.

Artykuł „Rys życia niebanalnego Jagienki spod Lublina” autorstwa Ewy Sędzimirz, przybliży sylwetkę Wandy Śliwiny, znanej także jako Jagienka spod Lublina. Tekst opisuje jej życie, działalność literacką, społeczną i kulturalną, a także wkład w dokumentowanie historii oraz tradycji Lubartowa i regionu. W regionalny ton wpisuje się kolejny artykuł tej autorki „Dorobek Lubartowskiego Towarzystwa Regionalnego w latach 2015–2025”, opowiadający o najważniejszych inicjatywach Towarzystwa z tego okresu. Warto zaznaczyć, że Towarzystwo w 2025 roku świętowało 70. rocznicę swojego powstania.

Kolejne rozdziały poświęcone są jubileuszom instytucji społeczno-kulturalnych działających w Lubartowie. Artykuł „Czterdzieści lat minęło jak jeden dzień” Jolanty Tomaszewicz opisuje historię Powiatowego Młodzieżowego Domu Kultury w Lubartowie. Justyna Wereszczyńska opisuje natomiast 20-lecie Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom „Niech się serce obudzi” im. Jana Pawła II w Lubartowie. Historię po-

wstania oraz jubileusz 10-lecia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Lubartowie przedstawiają Ryszard Trybański i Ludmiła Romaneczko.

Rozdział poświęcony twórczości regionalnej przedstawia krótkie życiorysy oraz dorobek artystyczny twórców związanych z ziemią lubartowską, w tym Igi Mazurek, Ewy Miluch, Agnieszki Fic-Lazor, Urszuli Czakon i Michała Filipowicza. W tym rozdziale znalazła się również historia powstania oraz działalność Chóru Ziemi Lubartowskiej.

Ostatnia część, zatytułowana „Pro memoria”, zawiera krótkie wspomnienia oraz życiorysy osób związanych z Lubartowem, które odeszły w ostatnich latach, m.in. Grzegorza Bogdana Charlińskiego, docenta Jana Gurby, ks. Józefa Huzara, Romana Kornackiego, Henryki Podleśnej, Wiesława Poździka oraz siostry Benigny Rackiej.

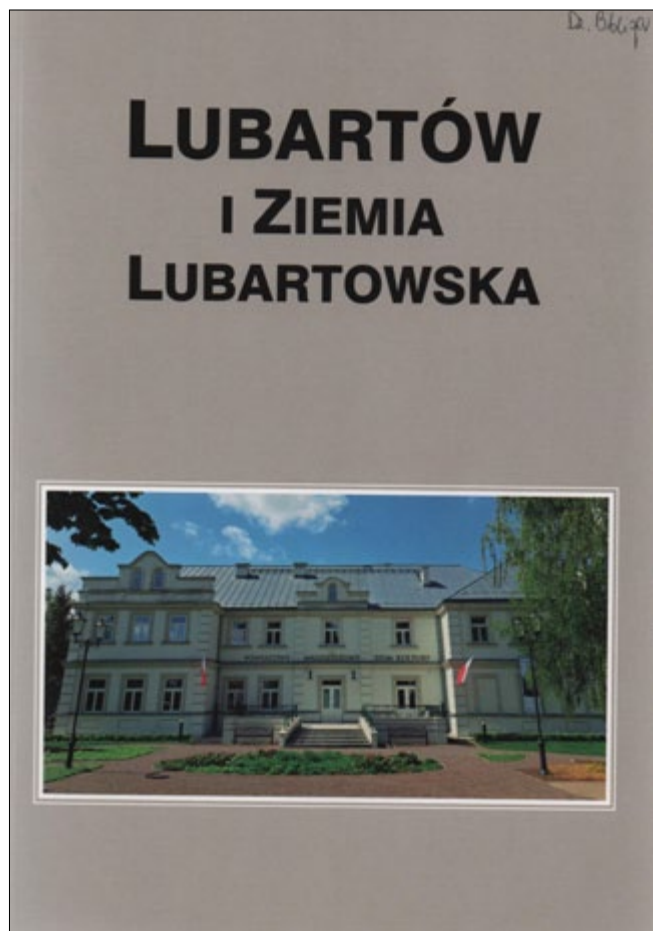
„Lubartów i Ziemia Lubartowska” jest rocznikiem wyjątkowym pod wieloma względami. Jako wydawnictwo regionalne szczegółowo opisuje historię, kulturę oraz życie mieszkańców Lubartowa i okolic,

ukazując losy ludzi, ich dokonania oraz codzienne życie. Publikacja odgrywa ważną rolę w kształtowaniu świadomości regionalnej i integrowaniu lokalnej społeczności, stanowiąc cenne źródło wiedzy o historii, tradycjach i współczesności ziemi lubartowskiej.

Lubartów i Ziemia Lubartowska. – T. 21 (2025). Lubartowskie Towarzystwo Regionalne. – 24 cm.
ISSN 0459-9535

Czasopismo dostępne w Dziale Bibliografii Lubelszczyzny i Wiedzy o Regionie WBP w Lublinie, sygn. 5421c

Waldemar Kawecki
Dział Bibliografii Lubelszczyzny
i Wiedzy o Regionie WBP w Lublinie

Biblioteka cyfrowa w służbie lokalnej pamięci – perspektywa historyka regionalisty

Przemiany technologiczne ostatnich dekad w widoczny sposób przeobraziły warsztat humanisty. To, co jeszcze na początku XXI wieku wymagało żmudnego wertowania mikrofilmów, katalogów kartkowych i lokalnych roczników, dziś zaczyna się od kilku prostych zapytań w wyszukiwarkach i cyfrowych repozytoriach. Regionalista, badacz lokalnej historii czy genealog ma do dyspozycji nie tylko wielkie, ogólnopolskie biblioteki cyfrowe, ale też coraz sprawniej działające inicjatywy regionalne. W tym pejzażu ważne miejsce zajmuje Biblioteka Cyfrowa Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie (dalej: BC WBP).

„Cyfrowa przyszłość” humanistyki, o której przez lata pisano raczej w trybie futurystycznym, dziś dzieje się na naszych oczach. Biblioteki cyfrowe przestały być postrzegane jako zwykłe magazyny plików. Stają się równocześnie warsztatem badacza, zapleczem edukacyjnym, narzędziem animacji pamięci lokalnej i kanałem komunikacji między instytucją, a społecznością regionu. Celem niniejszego artykułu jest pokazanie, w jaki sposób BC WBP może pracować na rzecz tak rozumianej humanistyki cyfrowej: jakie ma mocne strony, jakie ograniczenia i jak wpisuje się w szerszą sieć krajowych zasobów cyfrowych.

Biblioteka Cyfrowa WBP w Lublinie

– zarys charakterystyki

BC WBP rozpoczęła działalność 1 sierpnia 2012 r. jako regionalne repozytorium lubelskiej księżnicy. Od początku miała łączyć funkcję „wirtualnej czytelnicy” z rolą magazynu materiałów trudno dostępnych, rozproszonych po lokalnych zbiorach albo narażonych na szybkie zniszczenie. W kolejnych latach rozbudowywano zarówno sam serwis, jak i zaplecze techniczne, a także nawiązywano współpracę z innymi instytucjami kultury w regionie.

Trzon kolekcji stanowi prasa – przede wszystkim tytuły regionalne z przełomu XIX i XX wieku oraz z okresu międzywojennego i pierwszych dekad powojnia. To właśnie w prasie najłatwiej uchwycić

codzienny puls życia: ogłoszenia drobne, takie jak wzmianki o zebraniu kółka rolniczego, notki o pożarach, sporach granicznych czy lokalnych inwestycjach. Z punktu widzenia regionalisty jest to bezcenny rezerwuar „drobiazgów”, które w tradycyjnej narracji historycznej chętnie spadają na margines, a tutaj można je metodycznie gromadzić i łączyć.

Obok prasy w BC WBP znajdziemy również druki ulotne, broszury, wydawnictwa samorządowe, sprawozdania szkolne, roczniki i kalendarze, a także materiały ikonograficzne. Część zbiorów powstała w ramach projektów digitalizacyjnych finansowanych ze środków zewnętrznych, część w toku systematycznej pracy Pracowni Digitalizacji WBP. Zdecydowana większość materiałów ma charakter regionalny, ale jak to bywa w bibliotekach historycznych, region rozumiany jest szeroko: obejmuje zarówno dzisiejsze województwo lubelskie, jak i obszary, z którymi Lublin i jego środek ciężkości historycznie były powiązane.

Od strony technicznej długo dominował format DjVu, typowy dla pierwszej fali polskich bibliotek cyfrowych. Stopniowo rośnie udział plików PDF z warstwą tekstową, co znacząco ułatwia wyszukiwanie pełnotekstowe. Jakość OCR bywa nierówna, szczególnie przy czcionkach gotyckich, zniszczonych egzemplarzach czy druku powielaczowym ale nawet w takim stanie daje to narzędzie do szybkiego przeszukiwania materiału, które w tradycyjnym obiegu byłoby poza zasięgiem pojedynczego badacza.

Strukturę serwisu porządkuje kilka głównych kolekcji tematycznych i terytorialnych. Tworzą one coś w rodzaju mapy pojęciowej regionu - użytkownik może wejść do zasobów zarówno przez nazwę tytułu prasowego, jak i przez hasło dotyczące miejscowości czy instytucji. Dostęp do części materiałów ograniczają przepisy prawa autorskiego; w takich przypadkach BC WBP pośredniczy w dostępie na miejscu, w czytelnicy, lub udostępnia jedynie kopie o obniżonej rozdzielczości. To typowe dla bibliotek cyfrowych napięcie między misją udostępniania a obowiązującym prawem.

Wyszukiwanie w BC WBP w praktyce sprowadza się zwykle do prostego okienka wyszukiwarki. Do dyspozycji jest również wyszukiwanie zaawansowane - z filtrami po dacie, tytule, miejscu wydania czy typie dokumentu, ale jak to bywa najczęściej, użytkownik wpisuje jedno lub dwa słowa kluczowe i przegląda pierwsze wyniki. Dopiero świadome korzystanie z operatorów, cudzysłówów i możliwości zawężania zakresu chronologicznego pozwala wydobyć z bazy to, co w niej najcenniejsze.

Warsztat regionalisty w środowisku cyfrowym

Współczesny regionalista rozpoczyna pracę nie od wizyty w czytelnicy, lecz od wstępnego rozpoznania cyfrowego. Tworzy listę haseł, którymi będzie „przesywał” korpus: nazwiska, nazwy miejscowości, instytucji, przedsiębiorstw, stowarzyszeń, a także dawne formy nazw i ich warianty ortograficzne. Do tego dochodzi słownik wydarzeń typowych: pożary, wybory samorządowe, jarmarki, budowy szkół czy kościołów. Taki zestaw słów kluczowych pozwala w miarę systematycznie sprawdzić, co prasa „powiedziała” o danym miasteczku np. między rokiem 1880 a wybuchem wojny, albo między rokiem 1945, a początkiem transformacji ustrojowej.

Kolejny krok to wybór korpusu tytułów. Badacz decyduje, czy interesują go przede wszystkim pisma stricte lokalne, czy też większe dzienniki regionalne, w których miasteczko pojawia się jedynie jako dopisek w rubryce „Z powiatu...”. W praktyce korpus bywa szeroki: obok gazet polskojęzycznych pojawiają się tytuły w innych językach, co dobrze oddaje wieloetniczny i wielojęzyczny charakter dawnej prasy regionu. Tak zbudowany zbiór staje się podstawą właściwej kwerendy.

Kwerenda w środowisku cyfrowym ma swój własny rytm. Najpierw zbiera się „grube” trafienia – większe teksty problemowe, reportaże, obszernie sprawozdania. Potem przychodzi czas na notki drobne: kilkudziesięciodniowe wiadomości, ogłoszenia, listy do redakcji. To one tworzą prawdziwą tkaninę życia

codziennego. Z nich dowiadujemy się o lokalnych konfliktach, powstawaniu nowych sklepów, emigracji zarobkowej, obecności wojska czy kolei. Z czasem narasta „mozaika drobiazgów”, z której da się ułożyć ciąg faktów, zarys przemian społecznych, a niekiedy także mikrohistorię pojedynczych rodzin.

BC WBP jest w tym procesie jednym z głównych punktów oparcia, ale nie jedynym. Regionalista pracujący w środowisku cyfrowym niemal odruchowo porównuje wyniki z innymi bibliotekami cyfrowymi, zagląda do centralnych repozytoriów, korzysta z zasobów archiwów państwowych i parafialnych, sięga do map katastralnych i powojennych planów zagospodarowania. Przełączanie się między tymi bazami jest dziś równie naturalne, jak dawniej zmiana sygnatur w katalogu kartkowym. Różnica polega na tym, że w ciągu jednego popołudnia można wykonać pracę, która jeszcze dwie dekady temu wymagałaby wielu dni spędzonych w kilku instytucjach.

Studium przypadku

– „miasteczko Lubelszczyzny”

Dla zobrazowania tego warsztatu można sięgnąć po przykład jednego z lubelskich miasteczek. Interesuje nas nie „wielka historia”, lecz właśnie codzienność: rytm jarmarków, działalność straży pożarnej, lokalne spory wyznaniowe, ślady migracji do Ameryki czy Francji. Kwerendę zaczynamy od BC WBP, wybierając kilka tytułów prasowych, które obejmują wybrany okres i regularnie zamieszczają korespondencje „z powiatów”.

Po kilkunastu, kilkudziesięciu trafieniach wiadać już pierwsze zarysy opowieści. Pojawiają się nazwiska stałych korespondentów, powtarzające się przedsiębiorstwa, nazwy organizacji społecznych, wzmianki o sporach między „starą”, a „nową” elitą miasteczka. W miarę poszerzania kwerendy wyłaniają się całe wątki: historia miejscowej mleczarni, dzieje spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowej, rola szkoły powszechnej czy ochronki. Prasa staje się tu rodzajem rejestru nie tylko wydarzeń, lecz także

---

języka, którym mówiono o nowoczesności, tradycji, państwie i Kościele.

W praktyce prasa jest tylko pierwszym planem. Zanotowane w BC WBP wzmianki prowadzą dalej – do ksiąg adresowych, spisów wyborców, dokumentacji archiwalnej, ustnych relacji zebranych w terenie. Zestawienie tych ścieżek pozwala poszerzyć pole widzenia: skonfrontować obraz miasteczka widziany oczami dziennikarza lub korespondenta z tym, co zachowało się w pamięci mieszkańców i papierach urzędowych. Bez biblioteki cyfrowej byłoby to znacznie trudniejsze, a niekiedy w ogóle niemożliwe.

Zakończenie

Doświadczenia pracy z BC WBP i pokrewnymi bibliotekami cyfrowymi pokazują, że w ciągu kilkunastu lat powstało w Polsce środowisko, w którym badacz lokalnej historii może poruszać się swobodniej niż kiedykolwiek wcześniej. Cyfrowe repozytoria nie zastąpią archiwów ani pracy w terenie, ale stały się równorzędnym narzędziem: miejscem wstępnego rozeznania, formułowania hipotez, a także weryfikacji ustaleń poprzez triangulację z dokumentacją archiwalną i relacjami świadków.

Po stronie instytucji najwięcej sensu ma dalsza, konsekwentna digitalizacja prasy regionalnej, uporządkowanie metadanych i rozwijanie funkcji wyszukiwawczych, w tym narzędzi pozwalających na pracę korpusową. Równie istotna jest współpraca z innymi bibliotekami cyfrowymi oraz integracja zasobów w ramach ogólnokrajowych agregatorów. Każde kolejne przyłączenie lokalnego archiwum, tytułu prasowego czy kolekcji ikonograficznej podnosi wartość całego systemu i ułatwia badaczowi wyjście poza ograniczenia pojedynczej bazy.

W szerszej perspektywie regionalne biblioteki cyfrowe pełnią funkcję nie tylko narzędzi badawczych, ale i instytucji pamięci. Uporządkowane, opisane i udostępnione zasoby przestają być „martwym” depozytem. Stają się punktem odniesienia dla miesz-

kańców, nauczycieli, lokalnych stowarzyszeń, wreszcie dla wszystkich, których interesuje historia miejsca, z którego pochodzą. W tym sensie BC WBP w Lublinie nie jest już tylko technicznym serwisem z plikami, lecz jednym z ważniejszych elementów współczesnej kultury historycznej regionu i kraju.

Marek Bunia
Dział Informacji i Promocji
WBP w Lublinie

Biblioteka w Dąbrowicy : historia

Biblioteka Publiczna w Dąbrowicy jest Filią Gminnej Biblioteki Publicznej w Biłgoraju z/s w Soli. Biblioteka w Dąbrowicy powstała w 1950 roku. Przez ten czas kilkakrotnie zmieniała siedzibę. Początkowo mieściła się w starej szkole, następnie w domu prywatnym Państwa Starzyńskich, w domu prywatnym Państwa Bielaków, w remizie OSP i ponownie, od 25 lat – w szkole. W ciągu 75 lat w placówce pracowało 13 pracowników. Pierwszym pracownikiem była Maria Małek. Następnie, w 1965 roku zatrudniony został Jan Strzęciwilk, w 1968 roku Czesław Hadam. Lata 70-te to kolejno: 1973 rok - Joanna Małysz, w 1975 roku do pracy w placówce przyjęty został Tadeusz Gucma, w 1978 roku - Józef Maciocha. W 1982 roku zatrudniono Mieczysława Jargieło i Lidię Pawłowicz, w 1983 roku - Krysztynę Kulińską, 1984 rok - Bogumiłę Zawojską i Alicję Michońską, w 1989 roku - Elżbietę Skubis. W 1993 roku została zatrudniona pisząca te słowa, Lucyna Bielak. W bibliotekarstwie pracuje już 32 lat i do tej pory jest zafascynowana swoją pracą, która stała się dla niej pasją, inspiracją i rozwojem osobistym.

W 2005 roku po raz pierwszy napisano projekt, na który otrzymano dofinansowanie zewnętrzne. Od tej pory praca na rzecz czytelnika zmieniła się, pojawiły się możliwości szerszej i bogatszej formy pracy. W 2015 roku nastąpił czas cyfryzacji biblioteki w systemie MAK+. Instytucja przeszła na elektroniczny system katalogowania i wypożyczeń księgozbioru. Rozszerzono także usługi dla czytelników, pojawiła się m.in. możliwość korzystania z komputerów.

Biblioteka jest miejscem sprzyjającym czytelnictwu, ale również integracji społecznej, ponieważ

instytucja prowadzi szereg inicjatyw ukierunkowanych na wspieranie i promocję kultury: organizuje różnorodne warsztaty i zajęcia dla dzieci, z sukcesem bierze udział w konkursach poświęconych pielęgnowaniu i kultywowaniu lokalnej tradycji, prowadzi klub czytelniczy, realizuje również projekty, których efektem są m.in. wydane publikacje o tematyce regionalnej. Utworzono także Kącik Regionalny, gdzie gromadzone są powyższe zbiory.

Biblioteka zawsze stoi otworem dla wszystkich, którzy kochają literaturę i słowo pisane oraz pragną czerpać wiedzę z książek.

W roku powstania Biblioteki księgozbiór liczył 1319 woluminów, obecnie jego liczba wynosi 3956 pozycji. Ostatni numer inwentarzowy to 9749. Wycofano 15793 pozycji z racji selekcji i zniszczenia.

Działalność biblioteki

Biblioteka Publiczna w Dąbrowicy to coś więcej niż zbiory, to przede wszystkim czytelnicy i użytkownicy. To dla nich organizuje się działania na rzecz promocji książki, biblioteki, regionalizmu, patriotyzmu oraz kreatywności i rozwoju pasji.

Dużym uznaniem cieszą się spotkania z autorami książek i ciekawymi ludźmi. Biblioteka gościła znanych pisarzy: Joannę Papuzińską, Ewę Marię Letki, Annę Onichimowską, Wiesława Drabika, Martę Fox, Ewę Nowak, Grzegorza Kasdepke, Pawła Beręsewicza, Barbarę Kosmowską, Beatę Ostrowicką, Joannę Olech, Pawła Wakułę, Justynę Bednarek. Spotkania te są okazją do promocji twórczości autorów oraz wpły-

wają na rozwój czytelnictwa. Gośćmi Biblioteki bywają również lokalni twórcy ludowi i poeci oraz pasjonaci przyrody.

Biblioteka uczestniczy w lokalnych konkursach promujących regionalizm oraz uczestniczy w różnorodnych projektach. Największymi osiągnięciami było wydanie następujących pozycji: albumu *Okruchy pamięci na starej fotografii*, *Nasze dziedzictwo - kapliczki i krzyże przydrożne w Dąbrowicy* i *Urok bajek w okolicy Dąbrowicy*. Dużym sukcesem było też wykonanie muralu na zdewastowanym wiadukcie kolejowym, był to projekt pn. „Zmalujmy coś razem”.

Biblioteka, dbając o najmłodszych użytkowników, utworzyła Kącik Małego Czytelnika, gdzie gromadzone są zbiory dla tej grupy. Już od 16 lat organizowany jest Dzień Misia oraz Urodzinowe Czytanie Bajek. Natomiast z myślą o najstarszych czytelnikach realizowane są zakupy książek z serii Duże Litery.

Od 2008 roku Biblioteka jest również uczestnikiem projektu Instytutu Książki Dyskusyjne Kluby Książki. Klub z Dąbrowicy był wielokrotnie nagradzany w różnych konkursach. W 2017 roku został nagrodzony za efektywną pracę klubu za 2016 rok jako jeden z siedmiu klubów w Polsce.

Biblioteka bierze też udział w projekcie „Mała Książka Wielki Człowiek”, który propaguje ideę czytania wśród najmłodszych.

Jubileusz 75-lecia Biblioteki

Dnia 21 listopada 2025 roku odbył się Jubileusz 75-lecia Filii Bibliotecznej w Dąbrowicy. Wydarzenie to było okazją do podsumowania bogatej historii pla-

cówki i podkreślenia jej nieocenionego wkładu w rozwój czytelnictwa i społeczności lokalnej. Wydarzenie zgromadziło mieszkańców, przedstawicieli władz samorządowych, pracowników kultury oraz wszystkich, którym bliska jest historia i rozwój czytelnictwa w gminie.

Najbardziej podniosłym momentem uroczystości było wręczenie odznaki honorowej „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. W imieniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego odznaczenie przekazał Wójt Gminy Biłgoraj Dariusz Świerczyński. Obchody 75-lecia stały się nie tylko okazją do świętowania pięknego jubileuszu, lecz także refleksją nad rolą bibliotek w życiu społeczności lokalnych. Życzenia złożył Wójt Gminy Biłgoraj, który podkreślił, że wartość biblioteki wykracza poza zbiory:

Biblioteka to jednak coś więcej niż mury, regały i pozycje książkowe. To przede wszystkim osoby odpowiedzialne za jej prace i czytelnicy, dla których została otwarta. To dla nich realizowane są działania, organizowane spotkania, zakupywane nowe książki, realizuje się misja rozwijania pasji i nauki.

Lucyna Bielak

Gminna Biblioteka Publiczna
w Biłgoraju z/s w Soli
Filia Biblioteczna w Dąbrowicy

Gry terenowe jako promocja księgozbioru

Praca w bibliotece przeznaczonej dla dzieci i młodzieży jest wyjątkowym wyzwaniem. O ile małe dzieci bardzo chętnie przychodzą do biblioteki z rodzicami i opiekunami, to jeśli chodzi o dzieci starsze i młodzież, sprawa nie jest już taka prosta. Ich zainteresowania są tak szerokie, a zarazem wyjątkowo indywidualne, że zachęcenie tej grupy odbiorców do udziału w wydarzeniach bibliotecznych bywa niezwykle trudne.

W Barwnej Multimedialnej Bibliotece dla Dzieci i Młodzieży próbowano wielu nietuzinkowych działań mających na celu zachęcanie młodzieży do korzystania z oferty biblioteki. Efekty tych działań były różne. Przez kilka ostatnich lat popularne stały się różnego typu gry terenowe i miejskie. Naturalną decyzją moderatorów Młodzieżowego Dyskusyjnego Klubu Książki „Księgołap”, działającego przy bibliotece Barwnej od początku jej istnienia, było dodanie tego typu aktywności do różnorodnych działań promujących klub.

Pomysł okazał się trafiony i dlatego, przy okazji spotkań przeznaczonych dla czytających samodzielnie użytkowników, był on wielokrotnie wykorzystywany. Młodzież bardzo lubi różne formy zabawy i rywalizację, więc ta metoda okazała się niezwykle skuteczna, szczególnie jeśli chodzi o poznawanie treści książek mniej znanych lub mało promowanych.

Dzięki tej metodzie nasi młodzi czytelnicy poznali dość dokładnie treść baśni polskich m.in. *Kwiat paproci*, *Dwie Dorotki*, *Szewczyk Dratewka* (w opracowaniu J.I. Kraszewskiego i J. Porazińskiej) czy lekturę szkolną M. Konopnickiej *O krasnoludkach i sierotce Marysi*. Popularne wśród młodzieży książki z działy fantastyki omawiane były przy okazji gry „W labiryncie mądrych książek”, będącej zakończeniem XXV Białskich Dni Książki Dziecięcej.

Ten rodzaj aktywności okazał się tak popularny, że chętnych grup nie brakowało nigdy. Z powodu bardzo dużego zainteresowania tą formą popularyzacji literatury, często wyznaczaliśmy dodatkowe terminy przebiegu gier.

Widząc entuzjazm młodzieży do gier terenowych, a jednocześnie wzrost zainteresowania samą Biblioteką, pokusiliśmy się o zmotywowanie najtrudniejszej grupy użytkowników w wieku 10–12 lat. Z tego powodu powstały kolejne gry, czyli „Zuza i zaginiony jadeit” na motywach książki *Niezwykła podróż Zuzy Grant* K. Zimnickiej oraz „Poszukiwanie Oka Diablicy” na motywach książki *Klucz do zagadki* A. Cholewińskiej-Szkolik. Obie książki wcześniej mało znane naszym czytelnikom, stały się interesujące dla nich dzięki wykorzystaniu fragmentów do zadań w grze.

Niezwykle istotne przy pomysłach na kolejne wydarzenia są dodatkowe pomoce, które posiadamy w Bibliotece Barwnej. Najciekawsze dla użytkowników są stoliki świetlne oraz zadania na tablicy interaktywnej. Staramy się, aby kolejne opracowane scenariusze nie zawierały takich samych elementów. Z tego powodu wykorzystujemy takie przedmioty jak malowane kamienie, farby fluorescencyjne, laski i długopisy UV oraz inne różne pomysły jakie przychodzą nam do głowy lub jakie znajdziemy przy okazji poszukiwań w Internecie. Każda gra zawiera zagadki umysłowe, poszukiwania fizyczne oraz zadania sportowe. Chcemy, aby każdy z uczestników znalazł coś interesującego dla siebie. Coś, w czym jest dobry i dzięki czemu wróci do biblioteki jako miejsca, w którym może realizować różnorodne pasje w oparciu o książkę.

Czesława Pietruk

Barwna Multimedialna Biblioteka
dla Dzieci i Młodzieży w Białej Podlaskiej

II edycja Festiwalu „Chełmskie spotkania z literaturą” Na papierze i na ekranie – znani pisarze i aktorzy

Trzecia już edycja Festiwalu „Chełmskie spotkania z literaturą” (2025), odbywająca się pod hasłem „Na papierze i na ekranie – znani pisarze i aktorzy”, ponownie zgromadziła miłośników kultury, sztuki i literatury. W Chełmskiej Bibliotece Publicznej gościły dwie niezwykle kobiety: Justyna Sieńczyłło – aktorka i współtwórczyni Teatru Kamienica, a prywatnie żona Emiliana Kamińskiego oraz Patrycja Pawlik – autorka poruszającej biografii aktora zatytułowanej *Reżyser marzeń*.

Spotkanie, które odbyło się 21 listopada 2025 roku w sali widowiskowej Biblioteki, poświęcone było przede wszystkim postaci Emiliana Kamińskiego – wielkiego artysty, wizjonera i człowieka o niezwykłej duchowej energii. Licznie zgromadzona publiczność chciała nie tylko poznać kulisy powstawania książki, lecz także raz jeszcze zanurzyć się w świecie twórcy, dla którego teatr był prawdziwym domem, pasją i sposobem życia.

Obie bohaterki wieczoru z otwartością i czułością dzieliły się wspomnieniami o Kamińskim – o jego niepokromionej wyobraźni, poczuciu humoru, wielkim sercu i zdolności gromadzenia wokół siebie ludzi.

Podczas spotkania mowa była o kulisach pracy w teatrze, były refleksje o codziennym życiu w Teatrze Kamienica, różnego rodzaju anegdoty oraz opowieści o marzeniach, które Kamiński potrafił przekuć w realne działania. Uczestnicy spotkania mieli

okazję poznać proces współtworzenia publikacji, wysłuchać osobistych refleksji oraz fragmentów książki. Nie zabrakło również ciepłych wspomnień o codzienności w Teatrze Kamienica, włącznie z zabawnymi historiami. Bardzo emocjonalna była dla uczestników projekcja fragmentów ostatniego wywiadu, jakiego aktor udzielił Patrycji Pawlik. W trakcie spotkania jedna z uczestniczek przypomniała również mało znany epizod z młodości artysty – fakt, że w swoich wczesnych latach był modelem cenionej projektantki Grażyny Hase. Ta ciekawostka zaskoczyła nawet osoby dobrze znające jego życiorys, dodając rozmowie wyjątkowej barwy.

Wspólne rozmowy stały się okazją do refleksji nad tym, że Emilian Kamiński postrzegał teatr nie tylko jako miejsce pracy, ale przede wszystkim jako przestrzeń spełnienia marzeń, swoich i innych ludzi. Głęboko wierzył, że sztuka ma moc zmieniania świata.

Emilian Kamiński urodził się 10 lipca 1952 roku w Warszawie, w rodzinie o rzemieślniczych tradycjach, które nauczyły go pracowitości i szacunku do ludzi. Choć początkowo fascynował go sport, szybko odkrył, że jego prawdziwą drogą jest teatr. Absolwent warszawskiej PWST z 1975 roku, debiutował w Teatrze na Woli pod kierunkiem Tadeusza Łomnickiego, jednego z największych autorytetów polskiej sceny.

W kolejnych latach związany był z Teatrem Narodowym, Ateneum i Współczesnym, a w 1983 roku zdobył prestiżowe wyróżnienie na Festiwalu Teatru Jednego Aktora we Wrocławiu. Krytycy podkreślali jego sceniczną ekspresję, wrażliwość i niezwykłą siłę przekazu – cechy, które towarzyszyły mu przez całe życie.

W filmie pozostawił trwałe ślady. Widzowie pamiętają go z ról m.in. w *Szaleństwach panny Ewy*, *Akcji pod Arsenalem*, *Bożej podszewce*, serialach *Dom* i *Ranczo*, a także z roli Bociana w serii *U Pana Boga...*

W dubbingu jego głos stał się jednym z najbardziej rozpoznawalnych – użyczył go m.in. Kubie

Guzikowi, tytułowemu bohaterowi z serii filmów dla dzieci oraz wielu bohaterom filmów animowanych.

Największym marzeniem Kamińskiego był jednak własny teatr. W 2009 roku spełnił je, tworząc Teatr Kamienica w odrestaurowanej warszawskiej kamienicy przy al. Solidarności. To miejsce, jak wielokrotnie podkreślała Justyna Sieńczyłło, było dla niego czymś więcej niż instytucją. Była to przestrzeń wolności, dialogu, twórczej odwagi oraz spotkania ludzi różnych pokoleń i doświadczeń.

Emilian Kamiński zapisał się również jako człowiek o niezwykle wrażliwości społecznej. Wspierał wiele inicjatyw charytatywnych, grał dla dzieci i seniorów, angażował się w pomoc potrzebującym. W czasie pandemii przekształcił Teatr Kamienica w centrum pomocy, przygotowywano tam posiłki i paczki żywnościowe, a każdego roku organizował Wigilie dla osób bezdomnych. Sztuka, którą tworzył, zawsze pozostawała bliska ludziom, poruszała, budziła refleksję i dawała nadzieję.

Choć artysta odszedł w 2022 roku, jego dziedzictwo wciąż żyje – w pamięci widzów, w działalności Justyny Sieńczyłło, w repertuarze Teatru Kamieni-

ca oraz w sercach ludzi, których inspirował. Pozostawił po sobie dorobek niezwykle bogaty: role, spektakle, teksty, idee i wartości, których centrum zawsze był drugi człowiek.

Spotkanie w Bibliotece stało się nie tylko hołdem dla Jego osoby, lecz także okazją do rozmowy o sile marzeń, które, jak wierzył Kamiński, mogą zmieniać rzeczywistość. Wzruszenia, refleksje i poczucie wspólnoty sprawiły, że wydarzenie pozostawiło trwałe ślady w pamięci uczestników.

Co więcej, inspirujące rozmowy zaowocowały pomysłem powołania w Bibliotece nowych grup dyskusyjnych, tym razem poświęconych ludziom teatru, literaturze, sztuce oraz życiu zapisanym zarówno na papierze, jak i na ekranie. Bo, jak pokazało to spotkanie, opowieści o wielkich twórcach łączą ludzi i rodzą nowe przestrzenie dialogu.

Małgorzata Chmielewska
Chełmska Biblioteka Publiczna
im. Marii Pauliny Orsetti w Chełmie

Tik Tok w przestrzeni biblioteczej

Media społecznościowe są dziś nieodłącznym elementem funkcjonowania nie tylko pojedynczych osób, lecz także firm, instytucji kultury, muzeów i bibliotek. Promocja działalności coraz częściej odbywa się właśnie w przestrzeni internetowej – na Instagramie, Facebooku, a także na Tik Toku, który cieszy się szczególną popularnością wśród młodego pokolenia, tzw. generacji Z. W tym kontekście warto postawić pytanie: czy biblioteki powinny być obecne w mediach społecznościowych? Odpowiedź wydaje się oczywista – tak.

Współczesne biblioteki, aby skutecznie realizować swoją misję, muszą funkcjonować również w sferze cyfrowej. Młodsze pokolenia dorastają w świecie natychmiastowego dostępu do informacji, dynamicznego obrazu i krótkich form przekazu. Niezależnie od tego, czy oceniamy to zjawisko pozytywnie, czy krytycznie, instytucje kultury powinny dostosowywać swoje działania do zmieniających się realiów społecznych. Biblioteka, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom odbiorców, nie rezygnuje ze swojej tradycyjnej roli – poszerza ją o nowe kanały komunikacji.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, posiadająca status biblioteki naukowej, zdecydowała się popularyzować czytelnictwo również za pośrednictwem Tik Toka. Warto podkreślić, że publikowane tam treści mają w dużej mierze lżejszą, bardziej przystępną formę. Decyzja o rozpoczęciu działalności na tej platformie wynikała przede wszystkim z potrzeby dotarcia do młodych odbiorców. W dobie mediów społecznościowych jest to najszybszy i najbardziej bezpośredni sposób komunikacji z potencjalnymi czytelnikami.

Jednym z istotnych celów było także przełamanie stereotypu biblioteki jako miejsca nudnego i niedostępnego. Biblioteka powinna być przestrzenią sprzyjającą nauce i skupieniu, ale jednocześnie miejscem żywym, otwartym i przyjaznym. Obecność w mediach społecznościowych, takich jak TikTok, wspiera budowanie takiego właśnie wizerunku.

Każde medium społecznościowe rządzi się własnymi zasadami i wymaga odmiennych strategii komunikacyjnych. Od początku działalności na TikToku biblioteka miała jasno określoną wizję grupy docelowej – treści miały być skierowane przede wszystkim do przedstawicieli pokolenia Z. Oznaczało to konieczność stworzenia angażującego i autentycznego kontentu, który nie tylko zainteresuje odbiorców, ale również zachęci ich do obserwowania profilu, a w konsekwencji – do odwiedzenia biblioteki.

Kluczowym elementem strategii było budowanie społeczności (community) wokół publikowanych treści. Z naszych obserwacji wynika, że młodzi odbiorcy szczególnie chętnie reagują na materiały pokazujące kulisy pracy biblioteki. W tym celu powstał mini-serial „The Biblio”, ukazujący kulisy pracy w bibliotece w przystępny i nieco humorystyczny sposób. Założeniem projektu było przedstawienie biblioteki, jako miejsca przyjaznego i interesującego oraz wykreowanie bohaterów, których losy widzowie będą chcieli śledzić. Równocześnie biblioteka aktywnie uczestniczy w aktualnych trendach Tik Toka, co pozwala zwiększać zasięgi i docierać do nowych odbiorców.

Jeśli biblioteka chce realnie zachęcać młodych ludzi do odwiedzania swojej przestrzeni, musi odważyć się wyjść poza utarte schematy. Obecność na Tik Toku nie zastępuje tradycyjnej działalności, lecz ją uzupełnia – stając się mostem między światem książki a światem cyfrowym, w którym dorastają współcześni czytelnicy.

Daria Siek

Dział Informacji i Promocji
WBP w Lublinie

„Książka, o której chcę opowiedzieć...”: scenariusz spotkania z seniorami

Filia Nr 1, ul. Nadrzeczna, Chełm

Data: 25 listopada 2025 r.

Czas trwania: 2 godziny

1. WSTĘP

W dniu 25 listopada 2025 r. w Filii Nr 1 przy ulicy Nadrzecznej w Chełmie odbyło się kolejne, trzecie już spotkanie w ramach cyklu **„Książka, o której chcę opowiedzieć...”**, skierowanego do seniorów z Chełma i okolic. Ideą inicjatywy jest stworzenie przyjaznej przestrzeni do rozmowy o literaturze, dzielenia się emocjami i refleksjami oraz budowania więzi w gronie dojrzałych czytelników 50+. Spotkanie przebiegało przy filiżance kawy i herbaty, w serdecznej, sprzyjającej rozmowom o ulubionych lekturach atmosferze.

2. TEMAT SPOTKANIA

„Książka, o której chcę opowiedzieć...”

Uczestnicy mieli możliwość zaprezentowania wybranych przez siebie książek, przeczytania ulubionych fragmentów oraz podzielenia się osobistymi refleksjami, wspomnieniami lub emocjami związanymi z wybranymi utworami. Opowiadali o książkach, które wywarły na nich szczególne wrażenie.

3. CELE SPOTKANIA

- tworzenie przestrzeni sprzyjającej integracji i zacieśniania więzi,
- inspiracja do rozmów o literaturze i wymiana czytelniczych doświadczeń,
- wzmacnianie kompetencji intelektualnych seniorów,
- promocja czytelnictwa oraz prezentacja różnorodnych gatunków literackich,
- zachęcanie do korzystania z zasobów biblioteki i regularnego wypożyczania książek.

4. UCZESTNICY

Grupa seniorów 50+ z Chełma i okolic, stali oraz nowi uczestnicy cyklu.

5. FORMY PRACY

- rozmowa moderowana,
- prezentacja książek przez uczestników,
- czytanie fragmentów wybranych utworów,
- swobodna dyskusja wokół lektur i autorów,
- podsumowanie i zapowiedź kolejnego spotkania.

6. PRZEBIEG SPOTKANIA

1. Powitanie uczestników

Prowadząca przywitała przybyłych seniorów, przedstawiła plan spotkania oraz opowiedziała o idei cyklu. Zwrócono uwagę na stały wzrost zainteresowania wydarzeniem, co świadczy o potrzebie wspólnego przeżywania literatury i kontynuowaniu cyklu.

2. Wprowadzenie do tematu

Krótko przypomniano założenia cyklu „Książka, o której chcę opowiedzieć...”. Podkreślono, że spotkania mają charakter swobodny i pozwalają uczestnikom dzielić się tym, co dla nich ważne.

3. Prezentacja książek

Każdy z uczestników miał możliwość przedstawienia przyniesionej przez siebie lektury, omówienia jej treści, przekazu oraz powodów, dla których dana książka zasługuje na uwagę. Wiele wypowiedzi miało bardzo osobisty charakter.

Zaprezentowano m.in.:

- **Eugenia Ginzburg *Stroma ściana***. Poruszająca opowieść o sile ducha w obliczu represji.
- **Simona Kossak *Trzy żywioły, Saga Puszczy Białowieckiej, Serce i pazur***. Książki ukazujące piękno natury oraz niepowtarzalny charakter życia na skraju puszczy.
- **Paullina Simons *Jeździec miedziany***. Historia miłosna osadzona w dramatycznych realiach wojny.
- **Wanda Markowska, Anna Miłska *Baśnie z dalekich wysp i lądów*** Lektura przywołująca wspomnienia dzieciństwa i siłę opowieści.
- **Ewa Kassala *Królowa Saby***. Fascynująca historia kobiety–legendy.
- **Kasia Bulicz-Kasprzak *Saga wiejska***
- **ks. Marek Dziewiecki *Historia najpiękniejszej miłości***. Książka refleksyjna, skłaniająca do zadumy nad istotą miłości.

Prezentacjom towarzyszyła żywa dyskusja – uczestnicy dzielili się wspomnieniami, emocjami i osobistymi skojarzeniami.

4. Dyskusja i wymiana refleksji

Rozmowy dotyczyły m.in.:

- tematu roli literatury w życiu seniorów,
- wpływu książek na rozwój osobisty,
- wspomnień związanych z pierwszymi ważnymi lekturami,
- znaczenia czytania jako formy aktywności intelektualnej i emocjonalnej.

Atmosfera spotkania była niezwykle ciepła – uczestnicy podkreślali, że możliwość wypowiedzenia się w przyjaznej, nieoceniającej przestrzeni jest dla nich szczególnie cenna.

5. Podziękowania i zakończenie

Na zakończenie podziękowano wszystkim obecnym za aktywność, przygotowanie i otwartość w dzieleniu się przeżyciami czytelniczymi. Prowadząca zaprosiła na kolejne spotkanie, informując, że ze względu na duże zainteresowanie cykl będzie kontynuowany w regularnych odstępach.

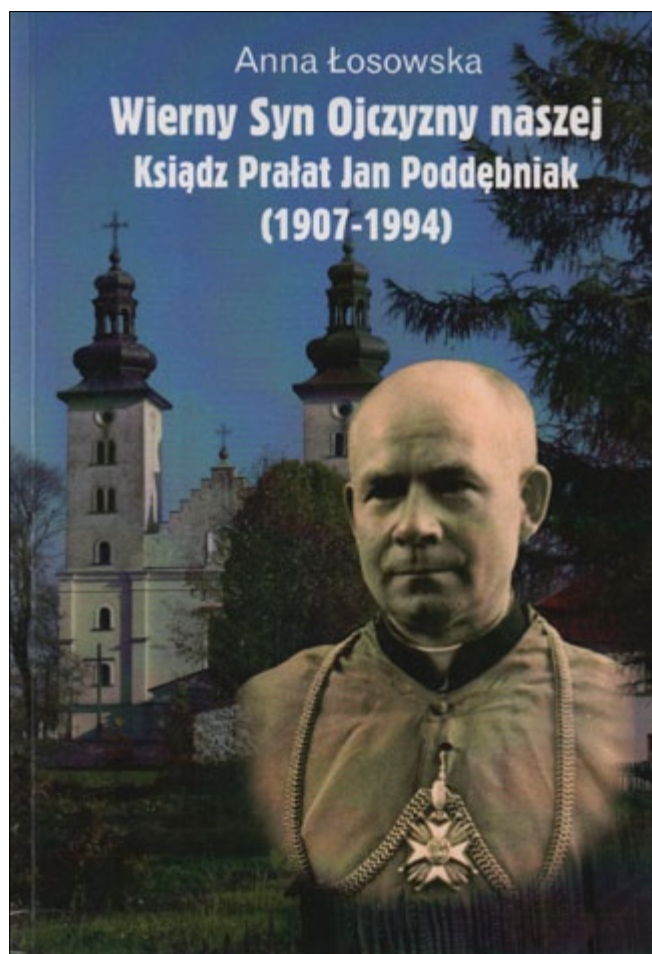

7. PODSUMOWANIE

Spotkanie w ramach cyklu „**Książka, o której chcę opowiedzieć...**” ponownie potwierdziło, że literatura jest znakomitym pretekstem do rozmów, budowania relacji oraz aktywizowania seniorów. Inicjatywa nie tylko integruje społeczność czytelniczą, lecz także wspiera rozwój intelektualny i emocjonalny uczestników, tworząc przestrzeń, w której każdy głos jest ważny i inspirujący.

Iwona Hurko
Chełmskiej Biblioteki Publicznej
Im. Marii Pauliny Orsetti w Chełmie
Filia Nr 1

Wierny Prałat

Ksiądz Jan Poddębniak urodził się w maju 1907 roku w Gawronach w powiecie opoczyńskim, a zmarł 17 kwietnia 1994 roku w Czemiernikach, jako syn Marianny i Stanisława. Jego matka zmarła jak miał niecałe 2 lata, a wychowaniem dziecka zajęła się najstarsza siostra Marianna oraz babcia. Po ukończeniu gimnazjum wstąpił do Seminarium Duchownego w Lublinie. Święcenia kapłańskie przyjął 17 czerwca 1934 roku z rąk biskupa Mariana Fulmana. Podczas swojego kapłaństwa był wikariuszem w Parafii pw. św. Stanisława Męczennika i św. Jana w Gościeradowie, następnie posługiwał w Parafii pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Niedzwicy Kościelnej oraz Parafii Rozesłania Świętych Apostołów w Chełmie. Podczas okupacji niemieckiej był Kanclerzem Kurii Lubelskiej, a także pełnił funkcję notariusza Kurii. Od 1938 roku sprawował funkcję prokuratora Wyższego Seminarium Duchownego w Lublinie. Był proboszczem Para-

fii pw. św. Bartłomieja Apostoła w Niedzwicy Kościelnej w latach 1946–1955 oraz Parafii pw. św. Stanisława BM w Czemiernikach w latach 1955–1994, gdzie przebywał aż do śmierci.

Był to niezłomny kapłan, ostoja wiary i pobożności, wielki patriota. Kształtował postawy patriotyczne, moralne i społeczne, wzmacniał i pogłębiał wiarę wśród wiernych, co nie raz udowodnił podczas II wojny światowej. Propagował pomoc charytatywną – jako działacz społeczny, za bohaterską postawę i pomoc żydowskim dziewczynkom – Sarze Bass Frankel oraz Lei Bass, otrzymał Medal „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”. Ksiądz Profesor Bolesław Pylak tak mówił o Prałacie: *„To był wielki i odważny człowiek”*, zaś wikariusz, współpracownik i następca ks. Poddębniaka – ks. Józef Chorębała, napisał: *(...) „realizował w życiu kapłańskim umiłowanie do Kościoła (...) był kapłanem światłym i pracowitym, a posłudze duszpasterskiej, zwłaszcza kaznodziejstwu, poświęcił bez reszty swoje życie. Umilował posługę słowa Bożego”*.

Publikacja przedstawia sylwetkę duchownego archidiecezji lubelskiej – jego losy, działalność i posługę duszpasterską. Pracę podzielono na dziewięć rozdziałów: „Dzieciństwo, młodość i formacja duchowa Jana Poddębniaka”, „W pierwszych parafiach: Gościeradów, Niedzwica, Chełm. Prokurator Seminarium Duchownego w Lublinie”, „W obliczu zagrożenia – okres wojny i okupacji”, „Kościół lubelski wobec zmian ustrojowych po zakończeniu wojny i postawa ks. J. Poddębniaka”, „Na celowniku Urzędu Bezpieczeństwa. Probostwo Parafii pw. św. Bartłomieja w Niedzwicy Kościelnej (1946–1955)”, „Pod nadzorem aparatu bezpieczeństwa (UB/SB). Probostwo Parafii pw. św. Stanisława BM w Czemiernikach (1955–1994)”, „Ostatnie lata pracy i życia; Duszpasterstwo ks. Jana Poddębniaka”, „Ksiądz Prałat w środowisku parafialnym – gospodarz, społecznik”.

Książka jest starannie opracowana, przedstawia nowe, sprawdzone fakty dzięki bogatej i wnikliwej kwerendzie. Szczególnym źródłem okazały się relacje świadków, mieszkańców i rodziny. Zamiesz-

---

czono aneksy, w których zawarte zostały dokumenty świadczące o prowadzonych działaniach władzy komunistycznej wobec Księdza Prałata Jana Poddębniaka, osobiste wspomnienia o Księdzu m. in.: arcybiskupa Stanisława Wielgusa, biskupa Stanisława Stefanka, biskupa Jana Śrutwy. Autorka dołączyła też listę wikariuszy współpracujących z Prałatem i biogramy wybranych kapłanów z czemiernickiej parafii. Ostatni aneks dotyczy Fundacji Sary i Manfreda Frenklów w Lublinie, której założenia opierają się na działalności w obszarze rewitalizacji cmentarzy żydowskich i upamiętniania pomordowanych członków rodzin.

Ksiądz Prałat Jan Poddębniak wywarł istotny wpływ na mieszkańców nie tylko zarządzanych przez siebie parafii, ale i na innych duszpasterzy archidiecezji lubelskiej. Może być autorytetem nie tylko dla wierzących. Praca upamiętnia życie i działalność ks. Jana, jest interesującą pozycją dla wielu odbiorców, historyków, regionalistów, duchownych, młodzieży.

Publikację nagrodzono w Konkursie „Książka Roku 2020” w kategorii „Lubelszczyzna – wydawnictwo monograficzne”.

Łosowska Anna. Wierny Syn Ojczyzny naszej : ksiądz prałat Jan Poddębniak (1907-1994). – Lublin : Norbertinum, 2020

ISBN 978-83-7222-681-5

Justyna Kasperczuk
Dział Opracowania Zbiorów
WBP w Lublinie

**Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie,
Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Zarząd Okręgu w Lublinie
oraz Towarzystwo Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie**

ogłaszają nabór do **XXXII edycji Nagrody im. Anny Platto**.

Do Nagrody można zgłaszać osoby szczególnie wyróżniające się działalnością na rzecz upowszechniania czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży w bibliotekach publicznych województwa lubelskiego.

Celem Nagrody jest uhonorowanie bibliotekarki lub bibliotekarza, którzy w minionym roku wykazali się nowatorstwem w promowaniu literatury dziecięcej i młodzieżowej oraz aktywną pracą na rzecz młodych czytelników.

Zgłoszenia wraz z uzasadnieniem mogą składać:

- dyrektorzy bibliotek,
- organizatorzy bibliotek,
- struktury i przedstawiciele Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich,
  - instytucje i organizacje współpracujące z bibliotekami,
  - a także sami kandydaci (z dołączoną rekomendacją).

Zgłoszenia przyjmuje Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie do **30 kwietnia 2026 r.**

Dokumenty w wersji papierowej prosimy przesyłać na adres:

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie,
ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza 4, 20-950 Lublin
z dopiskiem „**Platto**”

Informacji udziela Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie

tel. 81 528 74 21, 81 528 74 22.

Regulamin konkursu oraz wymagane formularze dostępne do pobrania na stronie internetowej Biblioteki <https://wbp.lublin.pl>

KONKURS

KSIĄŻKA ROKU

NON FICTIO

WYDAJESZ? PISZESZ?
ZGŁOŚ SWOJĄ PUBLIKACJĘ

ZESKANUJ MNIE
PO WIĘCEJ SZCZEGÓLÓW

Wydawnictwo Literackie

